

ÄRA JÄÄ HILJAKS!

- Sageli esinevad rindades tihendid ja sõlmed, mis enamasti on healoomulised muutused.
- Väga oluline on naise enesevaatlus, et võimalikult vara avastada normist kõrvalekaldeid.
- Rindade vaatlust peaks tegema kõik üle 20-aastased naised, et osata hinnata rinnanäärmete tavalist seisundit ja märgata neis tekkivaid muutusi õigel ajal.
- Enesekontrolli peaksid kindlasti tegema **kõrge riskiga naised**, kelle lähisugulasel (näiteks emal või õel) on olnud rinnavähk, kes on ise põdenud rinnavähki või kelle rinnanäärmes on leitud healoomuline moodustis, mida on hinnatud vähieelseks.
- Rinnavähi varajases staadiumis ei ole naisel reeglina kaebusi ega tuntavaid muutusi rinnas, seetõttu on oluline osaleda **rinnavähi sõeluuringutel**, mille käigus on võimalik oluliselt varem avastada muutusi rinnanäärmes.
- Eestis kutsutakse mammograafilisele sõeluuringule ehk rinnanäärmete röntgenuuringule ravikindlustatud naised vanuses 50–65 eluaastat.
- Varakult avastatud rinnavähk on ravitav!
- **Iga killuke sinust on hoolimist väärt!**

ROOSALINT kui lootuse sümbol võeti maailmas laialdaselt kasutusele 1992. a. **Evelyn H. Lauder**i poolt, et juhtida tähelepanu rinnavähi varajasele avastamisele, diagnoosimise- ja ravi probleemidele ning toetada vähiga võitlevaid naisi ja nende peresid haiguse ning sellega seotud hirmudega toimetulekuks.

Kandes **ROOSAT LINTI**, näitame, et hoolime endast, lähedastest ja neist, kes rinnavähki põevad.

Lisainformatsioon:

www.cancer.ee • www.haigekassa.ee • www.kasvaja.net • www.rinnavahk.ee

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

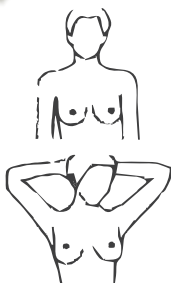
Eesti tuleviku heaks

KUIDAS OMA RINDU KONTROLLIDA?

- Enesekontrolli on soovitatav teha regulaarselt üks kord kuus kindlal päeval.
- Parim aeg selleks on pärast menstruatsiooni, siis on rinnad pehmed ja neid on kergem kombata.

TOIMI NII

Vaata rindu peeglist esmalt käed kõrval ja seejärel käed kuklal:

- kas rinnad on tavapärase suuruse ja kujuga
- kas nahk on sile ja ühtlane, tavalist värvi
- kas rinnanibud näivad normaalsed ja liiguvad kätt tõstes ülespoole

Kõige kergem on rindu katsuda pesemisel, kui nahk on seebitatud, siis on ebatasasused ja võimalikud sõlmekesed libeda käe all kergesti tuntavad.

- Vasakut rinda kombatakse parema käe sirgete sõrmedega kergelt vajutades.
- Alustatakse rinnanibust, liikudes kergete ringjate liigutustega väljapoole.
- Selliselt kombatakse läbi kogu rind ja kaenlaalune piirkond.
- Sama korratakse parema rinnaga, kompamist teostatakse vasaku käega.

Pöördu KOHE arsti poole, kui märkad:

- ”tükki”, tihendit rinnas või kaenla all
- muutust rinna kujus, suuruses või nahavärvis
- rinnanibu või naha sissetõmmet
- eritist nibust
- valu või ebamugavustunnet ühes rinnas
- rinna punetust, apelsinikooretaolist nahka, haavandumist
- suurenenud kaenlaaluseid lümfisõlmi